Recreatieschap Drenthe

Drift 11c | 7991 AA | Dwingeloo | 0521 593 210
info@recreatieschap.nl
recreatieschap.nl

Aan:

College van B en W van de gemeente Ooststellingwerf

Datum:	25 januari 2024
Behandeld door:	R. Stam/r.stam@recreatieschap.nl
Ons kenmerk:	UR2024.005
Onderwerp:	Kadernota 2025
Bijlagen:	-

Geacht college,

Tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur van Recreatieschap Drenthe op 25 januari jl. heeft het bestuur ingestemd met de opgestelde Kadernota 2025. In deze nota worden de inhoudelijke en financiële kaders voor het beleid en de uitvoering in 2025 van Recreatieschap Drenthe beschreven. De kadernota treft u achter deze brief aan.

De Kadernota 2025 is tevens ter informatie verzonden aan de gemeenteraad op 26 januari. Mocht u nog vragen hebben over de Kadernota, dan kunt u contact opnemen met mevrouw R. Stam: telefonisch 0521-59 32 10 of per e-mail: r.stam@recreatieschap.nl.

Met vriendelijke groet,

Namens Dagelijks Bestuur
Recreatieschap Drenthe

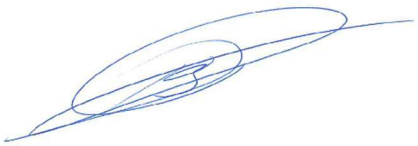

Dick Dijkstra
Directeur

Recreatieschap Drenthe

Drift 11c | 7991 AA | Dwingeloo | 0521 593 210

info@recreatieschap.nl

recreatieschap.nl

KADERNOTA 2025

Recreatie en toerisme brengt Drenthe in beweging

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD 3
DE ORGANISATIE 4
BASISBEHOEFTE RECREATIE 5
ONTWIKKELINGEN 2023 6
RECREATIESCHAP DRENTHE - kerntaken 8
BELEIDSONTWIKKELING EN ONDERSTEUNING 8
PROJECTONTWIKKELING EN BEHEER STIMULERINGSFONDS 9
ROUTES EN NETWERKEN 10
RECREATIESCHAP DRENTHE - 2025 10
FINANCIELE KADERS 15
BIJLAGE I Baten en lasten 17
BIJLAGE II Totale bijdragen gemeenten 2025 18

VOORWOORD

Beste lezers,

Voor u ligt de kadernota 2025 aan van het Recreatieschap Drenthe. Een kadernota waarin we onze beleidsvoornemens kenbaar maken. Daarbij gaan we uit van onze taakopdracht en kijken we naar ontwikkelingen, kansen en uitdagingen zoals we die zien binnen de sector Recreatie en Toerisme.

Graag willen we alvast onze beleidsvoornemens vroegtijdig kenbaar maken in deze nota zodat deze als input kan dienen voor de te organiseren voorjaarsmarkten.

De kadernota is het jaarlijks document waarin de belangrijkste (beleidsmatige) items worden benoemd en waarbij de financiële kaders voor het jaar 2025 worden aangegeven. Het Dagelijks Bestuur van het Recreatieschap Drenthe (RSD) duidt daarmee de koers voor 2025. De basis van de kadernota vormt de input voor de op te stellen begroting 2025.

Op basis van deze informatie vraagt Recreatieschap Drenthe de gemeenteraden om kader stellende uitspraken te doen voor de uitwerking van de programmabegroting 2025 die komend voorjaar zal verschijnen. De ontwerpbegroting 2025 van Recreatieschap Drenthe zal, conform de afspraken binnen de nota ‘Samen werken aan Drenthe’, aan de deelnemende gemeenten voor 11 april 2024 worden aangeboden.

We zullen u meenemen in wat we in 2023 zien aan ontwikkelingen, wat we in 2024 geformuleerd hebben aan doelstellingen in de begroting. Dit koppelen we aan de voortgang die we in 2025 willen boeken.

Namens het Dagelijks Bestuur,
Dick Dijkstra, directeur

N.B.: De deelnemers aan de regeling Recreatieschap Drenthe zijn de Drentse gemeenten en de Friese gemeente Ooststellingwerf. Voor de leesbaarheid wordt hierna in deze nota gesproken over Drenthe en Drentse ontwikkelingen maar dit betreft uiteraard ook gemeente Ooststellingwerf, onze Friese deelnemer.

DE ORGANISATIE

Het Recreatieschap Drenthe is een kleine, pragmatisch ingestelde uitvoeringsorganisatie, waarbij 12 personen (8,9 fte) werkzaam zijn. Indien nodig maken we gebruik van een zogenaamde flexibele schil; inhuur van medewerkers voor de uitvoer van een specifiek project.

Doelstelling:

Het Recreatieschap Drenthe is een gemeenschappelijke regeling (GR), een samenwerkingsverband tussen de (12) Drentse gemeenten en de Friese gemeente Ooststellingwerf. De GR behartigt de gemeenschappelijke belangen van de (13) deelnemende gemeenten op het gebied van recreatie en toerisme.

Strategische doelen:

Gemeenten voeren een breed scala aan publieke taken uit. Om efficiëntie te bevorderen en middelen effectief te benutten, worden sommige taken gemeenschappelijk uitgevoerd door andere partijen.
Deze samenwerking betekent bundeling van krachten. We bevorderen samenwerking tussen de deelnemende gemeenten en versterken netwerken en relaties. Door verschillende perspectieven en ideeën te combineren kunnen nieuwe oplossingen, producten of diensten worden ontwikkeld die anders niet/ moeilijker mogelijk zouden zijn geweest.
Dit is efficiënter, effectiever, er is meer expertise, men kan van elkaar leren en er is sprake van een grotere bestuurlijke kracht.

Recreatieschap Drenthe vervult haar taken zonder eigen belang. De financiële middelen die het Recreatieschap ontvangt van de Drentse gemeenten en Ooststellingwerf investeert zij direct in de vrijetijdssector van de betreffende gemeenten. Het Recreatieschap zorgt voor Drenthe-brede afstemming van beleid tussen de diverse gemeenten. En zij behartigt de belangen van de Drentse gemeenten en Ooststellingwerf.

Het Recreatieschap levert door haar reguliere werkzaamheden en projecten een directe bijdrage aan deze opgaven. Dit uit zich in het bijdragen aan het uitwisselen en combineren van kennis, leggen en/of verbeteren van onderlinge contacten, adviseren, ontwikkelen van beleid, ontwikkelen, afstemmen en in stand houden van de toeristische infrastructuur, participatie in en coördinatie van projecten en inzet en beheer van financiële middelen van het fonds voor Recreatie en Toerisme.

BASISBEHOEFTE RECREATIE

Recreatie en toerisme kunnen worden beschouwd als menselijke basisbehoefte (art. 22 Grondwet), zij het op meer aanvullend en niet-essentieel niveau. Essentiële basisbehoeften, zoals voedsel, onderdak en gezondheidszorg zijn cruciaal voor het overleven. Recreatie en toerisme vervullen belangrijke rollen op sociaal, emotioneel en cultureel gebied.

Recreatie biedt mensen de mogelijkheid om te ontspannen, te ontstressen en plezier te hebben. Het stelt individuen in staat om tijd door te brengen met familie en vrienden, hun mentale gezondheid te verbeteren en hun welzijn te vergroten.

Toerisme omvat het reizen naar andere plaatsen, het stelt mensen in staat om nieuwe ervaringen op te doen, andere culturen te verkennen, nieuwe plaatsen te ontdekken en te genieten van verschillende landschappen en attracties. Toerisme draagt bij aan het genereren van inkomsten voor lokale economieën, stimuleert werkgelegenheid en bevordert uitwisseling tussen verschillende culturen.

De sector vervult verschillende functies die bijdragen aan de algehele kwaliteit van leven:

- Ontspanning en stressvermindering ➔ vind mentale rust naast de dagelijkse verantwoordelijkheden

- Gezondheid en welzijn ➔ draagt bij aan een gezonde levensstijl en verbetert de fysieke conditie
- Sociale verbinding ➔ biedt kansen voor sociale interactie, het bouwen en versterken van relaties
- Persoonlijke groei en ontwikkeling ➔ leert nieuwe vaardigheden en hobby's en vergroot creativiteit
- Verbeterde kwaliteit van leven ➔ draagt bij aan gevoel van tevredenheid en geluk

Naast bovengenoemde speelt toerisme ook een significante rol bij het versterken van de trots en het behoud van de eigen cultuur. Mensen gaan vaak hun eigen erfgoed en tradities meer waarderen als ze merken dat anderen erin geïnteresseerd zijn.

- Versterken trots en behoud cultuur ➔ draagt bij aan een verstrekt gevoel van identiteit

De vraag naar recreatie en toerisme zal de komende jaren toenemen door bevolkingsgroei, vergrijzing en groeiend inkomend toerisme terwijl de ruimte hiervoor schaars is. Bovendien beïnvloeden technologische ontwikkelingen en maatschappelijke veranderingen ons vrijetijdsgedrag.

ONTWIKKELINGEN 2023

In 2023 zijn er op allerlei vlak ontwikkelingen geweest die grote invloed hebben op het dagelijks leven.

Deze ontwikkelingen beïnvloeden zeker ook de vakantie- en vrijetijdsmarkt. Gelukkig kunnen we stellen dat vakanties in trek zijn en blijven en dat recreatie en toerisme een basisbehoefte is. Hieronder zullen we een aantal ontwikkelingen benoemen.

ONZEKERHEID Landelijk zien we dat onzekerheid heerst

De situatie in Oekraïne en het conflict in Israël/Gaza en de bredere impact ervan blijven voortduren en veranderen. Naast menselijk leed en ontheemding geeft het politieke spanningen en veranderen de internationale betrekkingen. De gevolgen (gevoel van onveiligheid en onzekerheid) van dit conflict zullen waarschijnlijk nog lange tijd voelbaar zijn, niet alleen in Oekraïne, maar ook daarbuiten.

De verstoring komt ook tot uiting in de inflatie. In eerste instantie dus vooral veroorzaakt door de ontwikkeling van de energieprijzen, maar inmiddels zien we hier een dalende tendens. Inflatie en economische onzekerheid zorgen ervoor dat de consument minder uitgeeft. Hoewel we ons vakantiegeld nog steeds daadwerkelijk uitgeven aan vakantie, heeft de inflatie wel een rol gespeeld. We zien al een aantal jaren het aantal vakanties in Drenthe mede hierdoor toenemen.

ARBEIDSMARKT Tekorten

De gastvrijheidssector kent een personeelstekort; een complex probleem dat vraagt om een combinatie van oplossingen op het gebied van werving, opleiding en arbeidsomstandigheden om het hoofd te bieden aan de uitdagingen waar de sector voor staat. Voordat de pandemie begon, werd in veel landen al een tekort aan gekwalificeerd personeel in de horeca gemeld. Dit tekort is verergerd door demografische factoren, zoals vergrijzing van de beroepsbevolking en een afname van jongeren die traditionele horecabanen verkiezen.

De gevolgen van het personeelstekort in de horeca zijn merkbaar, met name in langere wachttijden, verminderde servicekwaliteit, beperktere openingstijden van restaurants en zelfs sluitingen van vestigingen.

Om de sector aantrekkelijker te maken, moet er worden ingezet op het verbeteren van goed werkgeverschap en arbeidsvoorwaarden, meer vaste dienstverbanden en doorgroeimogelijkheden en zal robotisering/AI meer toegepast gaan worden.

RUIMTELIJK Ruimtelijke ontwikkelingen

Naast bovengenoemde ontwikkelingen zijn er ook volop veranderingen gaande die de invulling van het Nederlandse grondgebied raken.

Vanuit ‘Den Haag’ worden plannen ontwikkeld (waarbij op provinciaal niveau de invulling regionaal gaat plaatsvinden) die vergaande gevolgen zullen hebben voor de agrarische sector. Hoe de vrijkomende ruimte wordt ingevuld is belangrijk voor de aantrekkelijkheid van het landelijk gebied en dus zeker ook voor de recreatieve sector.

Het stikstofprobleem beperkt ook de ontwikkelruimte van bedrijven. In of dichtbij Natura-2000 gebieden zijn bijna geen mogelijkheden voor het aanpassen van toeristische bedrijven. Ook het organiseren van evenementen is lastig en staat onder druk.

De maatschappelijke behoefte aan recreatie neemt echter toe en zal ook in de komende jaren blijven groeien.

Bevolkingsgroei is een feit én vanuit het oogpunt van gezondheid en welzijn wordt een steeds groter belang gehecht aan een actieve leefstijl, waarvan recreatie deel uitmaakt. Ook in de corona-periode heeft men de eigen directe leefomgeving opnieuw ontdekt en opnieuw leren waarderen.

RECREATIESCHAP DRENTHE - kerntaken

Het Recreatieschap kent een aantal kerntaken:

BELEIDSONTWIKKELING EN ONDERSTEUNING

Recreatieschap ondersteunt met kennis over de sector de deelnemende gemeenten. Ontwikkelen beleidsvisies en kennisuitwisseling (cursussen en overleggen voor o.a. de recreatieambtenaren (het

AORTA), excursies, recreatiecongres, recreatiesociëteit, open colleges en studiereizen) ter inspiratie en ondersteuning van de deelnemers.

Recreatiecongres 2023

Door periodiek georganiseerde bijeenkomsten zorgen we voor onderling contact tussen beleidsmakers, bestuurders en de (recreatie-)ondernemers. In de praktijk blijkt dat deze werkvorm efficiënt en prettig. We voorkomen het onnodig opnieuw uitvinden van wielen en dragen bij aan afstemming op Drents niveau. Immers, veel recreanten en toeristen oriënteren zich op Drenthe als bestemming; daarom is het van belang om een groot aantal projecten en activiteiten op een Drents schaalniveau af te stemmen.

PROJECTONTWIKKELING EN BEHEER STIMULERINGSFONDS

Recreatieschap Drenthe voert veel projecten uit. Deze zijn veelal gemeentegrens overschrijdend. Vaak probeert het Recreatieschap de uitvoer van projecten mogelijk te maken door aan te sluiten bij subsidieprogramma's (provinciaal, landelijk en Europees).

Vanuit de deelnemende gemeenten wordt ook jaarlijks een bijdrage ontvangen die wordt gestort in het zgn. stimuleringsfonds. De hoogte van de bijdrage is voor een deel gebaseerd op de opbrengst toeristenbelasting . Dit fonds maakt het mogelijk om snel en efficiënt financiële middelen ter beschikking te kunnen stellen aan nieuwe, gemeentegrensoverschrijdende ontwikkelingen in recreatie en toerisme. Hierbij zien we dat, via de inzet van het fonds, ook andere subsidiegelden worden gegenereerd. We creëren al jaren een multiplier van minimaal 4.

ROUTES EN NETWERKEN

Het routebureau van Recreatieschap Drenthe verzorgt de recreatieve basisstructuur: ontwikkeling, beheer en onderhoud van bewegwijzerde routes en knooppuntnetwerken voor fietsers en wandelaars en ondersteuning van gebruikersgroepen van MTB-ers en ruiters en menners bij het onderhoud van hun eigen routes. Ook wordt, indien gewenst, ondersteuning gegeven aan lokale initiatieven op het gebied van bewegwijzering (hardlooproutes, dorpsommetjes ed.).

De toerist én bewoner beschikken zo over talloze mogelijkheden om, goed bewegwijzerd, de provincie te verkennen. Het betreft hier bewegwijzerde fietsroutes, fietsknooppuntensysteem, wandelroutes, wandelknooppuntensysteem, de TT-route voor motoren en fietsers, kanosteigers en onderhoud van enkele toiletgebouwen voor de recreatievaart. Daarnaast ondersteunen we gebruikersgroepen van ruiters, menners en MTB-ers in het beheer en onderhoud van hun routes.

Bij het onderhoud van de wandelknooppunten en themaroutes kunnen we inmiddels rekenen op de inzet van ruim 100 vrijwilligers. Zij doen dat met veel passie en zorg.

Een goed georganiseerd routenetwerk fungeert als het visitekaartje voor ondernemers en leidt recreanten langs de rijde verhalen van Drenthe, bezienswaardigheden en lokale bedrijven.

Naast het fysieke onderhoud aan de routenetwerken draagt Recreatieschap Drenthe ook zorg voor het digitaal aanbieden van routeinformatie (zie drenthe.nl). Dit draagt bij aan een uitnodigende en gevarieerde ervaring in de provincie

De recreant/gebruiker staat ook binnen het Routebureau van Recreatieschap Drenthe altijd centraal. Wat is zijn/haar behoefte en hoe kan het Recreatieschap deze het beste invullen? Op basis hiervan ontwikkelt het Recreatieschap het aanbod.

RECREATIESCHAP DRENTHE - 2025

Het Recreatieschap werkt jaarlijks met een motto. In 2025 is ons motto: '**Recreatie en Toerisme brengt Drenthe in beweging'**. Het Recreatieschap wil gemeenten en de sector ondersteunen om de nu voor ons liggende landelijke en provinciale opgaven gezamenlijk aan te pakken.

Kernwaarde: Recreatie en Toerisme is een spil in veel ontwikkelingen.

De overheid moet de waarde van de gastvrijheidssector voor economie, maatschappij en welzijn onderkennen, zowel nationaal, provinciaal als gemeentelijk. Het uitdragen van deze kernwaarde is cruciaal; een doorlopend proces dat betrokkenheid en consistentie op alle niveaus binnen organisaties en bedrijven vereist.

Als we naar het jaar 2025 kijken willen we vanuit en met onze organisatie (binnen onze basistaken) extra, naast onze reguliere opdracht, inzetten op:

- **Gebiedstafels**

Aan de hand van het Nationaal Programma Landelijk Gebied worden er Provinciale Programma's Landelijk Gebied (bij ons DPLG) ontwikkeld. Aan de gebiedstafels wordt de herinrichting van het landelijk gebied besproken. Het vrijetijdsdomein wordt niet standaard aan de gebiedstafels meegenomen. Om het belang van de toeristisch recreatieve sector aan gebiedstafels kenbaar te maken is goede lobby noodzakelijk. Dit zal al in 2024 spelen, maar naar verwachting ook in 2025 ev. noodzakelijk zijn. Het Recreatieschap zal hier zijn ondersteunende rol pakken.

Doel zou moeten zijn om het landelijk gebied toekomstbestendiger en duurzamer te ontwikkelen zodat ook andere opgaves worden meegenomen zoals recreatie. Sector- overschrijdende samenwerking is daarin een must.

- **Duurzaam toerisme**

Het is van belang om de balans te houden tussen de positieve impact van toerisme en recreatie en het behoud van de natuurlijke en culturele integriteit van landelijke gebieden. Duurzaam toerisme, dat rekening houdt met ecologische, sociale en economische aspecten, is van cruciaal belang om de voordelen van recreatie en toerisme op lange termijn te behouden zonder schade aan te richten aan de omgeving of de lokale gemeenschappen.

De natuur kan niet zonder recreatie (als mensen de natuur niet kennen gaan ze dat ook niet waarderen), maar recreatie kan ook niet zonder natuur (een belangrijk bezoekmotief).

Het Recreatieschap zet zich in om, veelal in de vorm van projecten, te werken aan duurzaam toerisme, passend bij Drenthe én essentieel voor Drenthe.

Bij deze ontwikkeling is er een belangrijke rol weggelegd voor de ontvangstlocaties. Een logische plek, het liefst bereikbaar met openbaar vervoer en dicht bij de snelweg en voorzien van routestructuren waarbij de gasten zoveel mogelijk worden gescheiden (bijv. aparte routes voor wandelaars en mountainbikers). Een ander instrument voor duurzaam toerisme is sturen op spreiding van bezoekersstromen en vergroting van recreatieruimte door het landelijk gebied meer geschikt te maken voor recreatie.

Muurschildering project Van Gogh; Hoogeveen

- **Agrotoerisme**

Door de landbouwtransitie gaan meer agrariërs multifunctionele activiteiten ontwikkelen. Om agrariërs te helpen een duidelijk beeld te krijgen of deze sector hen past willen we onderzoeken of we om kennissessies kunnen organiseren om hen te informeren en te inspireren. Hierin zoeken we het netwerk op met bijvoorbeeld LTO, AND en andere brancheorganisaties. Verder is het belangrijk om mogelijke veranderingen in de agrarische bedrijfsvoering Drenthe-breed op elkaar af te stemmen.

- **Verduurzaming**

In 2024 (en waarschijnlijk ook in 2025) zal volop gewerkt gaan worden aan de vormgeving van het verduurzamen van de sector. Kennisdeling, inspiratie en stimuleren van verduurzaming is belangrijk. Hierbij willen we duurzaam vervoer stimuleren, aandacht vragen voor maatregelen om verduurzaming bedrijfsvoering te bevorderen, bewustwording en vermarkting hiervan.

- **Routegebonden recreatie**

In het voorjaar van 2024 beschikken we na afronding van het laatste grote wandelproject over gebiedsdekkende, up-to-date knooppuntennetwerken en routes voor wandel- en fietsplezier. Ook hebben we veel andere organisaties geholpen met het uitstippelen van hun routes, met als resultaat vele ommetjes en hardloop-, mountainbike- en hippische routes. Nu focussen we ons op de volgende fase. We willen een stap verder gaan dan enkel beheren en onderhouden. Want, hoewel het fietsen en wandelen nu ook al waardevol bijdraagt aan recreatie en toerisme, betekent dit niet dat we niets meer hoeven te doen. Stilstand betekent achteruitgang.

Door het gebruik van onze routes en die van anderen te stimuleren, willen we ook in de toekomst bijdragen aan een sterke en vitale sector die van grote waarde is voor bezoekers, bedrijven, bewoners en bestemming. Om dit gestructureerd aan te pakken werken we aan het opstellen van een visie op routegebonden recreatie die we begin 2024 presenteren. Hierin omarmen we routebonden recreatie als een **cruciaal** en **waardevol instrument**, gezien de toegevoegde waarde die het nu al heeft én de kansen voor de toekomst.

Met deze visie positioneren we Recreatieschap als **dé expert en spin in het web op het gebied van routes in Drenthe en Ooststellingwerf, met de best onderhouden netwerken van Nederland.** Inhoudelijk sluiten we aan op de ambities uit bestaande plannen. In **Drenthe** streven we ernaar om Fietsprovincie nummer 1 te zijn én Drenthe te ontwikkelen als een toonaangevende wandelprovincie.

We beschikken over vele kilometers goed onderhouden fietspaden. Maar we hebben te maken met een gewijzigde vraag; de opkomst en het vele gebruik van e-bikes en andersoortige vervoermiddelen (hogere snelheden) leidt tot de vraag naar bredere fietspaden die goed comfort geven en veilig zijn in het gebruik. Samen met terrein beherende organisaties (TBO's), gemeenten en Provincie werken we aan een fietsinfrastructuur die écht toekomstbestendig zal zijn en zorgen voor een goede onderhoudsstructuur; dit omvat zowel het maken van beleidsadvies als het ontwikkelen van projecten. Dit is belangrijk om ook in de toekomst Drenthe als fietsprovincie te kunnen blijven promoten.

De vraag is hoe vertalen we dit naar acties? Daartoe zetten we de komende jaren in op activiteiten binnen drie speerpunten, waarbij we samen optrekken met partners en vanuit diverse rollen te werk gaan.

1. De basis op orde! Kwalitatieve, comfortabele en aantrekkelijke routes en paden.
2. Routes en netwerken om te beleven en bewegen.
3. De kracht van de samenleving (lokale initiatieven benutten)

Uitzicht vanaf De Bosbergtoren; Appelscha

- **Ontwikkeling / interpretatie data, opkomst AI**

Data is steeds belangrijker en kan helpen bij het bepalen van je koers. Het verzamelen, analyseren en interpreteren van toeristische data is van cruciaal belang voor beleidsmakers, toeristische bedrijven en bestemmingen om strategieën te ontwikkelen die gericht zijn op het verbeteren van de toeristische ervaring en het maximaliseren van de voordelen van het toerisme voor een regio. Het Recreatieschap ziet hierin een taak voor het uitvoeren van een vertaalslag; van kwantitatieve cijfers naar kwalitatieve cijfers om gemeenten en ondernemers op basis van cijfers de juiste beslissingen te laten nemen (Ecorys-rapport/ Dashboard Impactmodel).

Daarnaast willen we inzicht geven in de waardering van ontwikkelde (route)infrastructuur. Zodat we ook cijfermatig de waardering bepaalde investeringen kunnen monitoren. De integratie van AI in de toeristische sector zal leiden tot verbeterde efficiëntie, meer gepersonaliseerde diensten en een verbeterde algehele reiservaring voor zowel reizigers als bedrijven. Het delen van kennis hiervan met de sector zien we als een opgave.

- **Versterken kwaliteit sector**

In 2024 loopt het project Vitale Vakantieparken (VVP) af. We hopen dat dit project in de nog resterende looptijd verder bijdraagt aan versterking van de sector. In 2024 willen we samen met gemeenten, ondernemers/ HISWA-RECRON, provincie Drenthe en ondernemers bekijken hoe we de impuls van VVP verder kunnen doorzetten naar toekomstige jaren.

De sector verdient de positieve impuls zoals deze is ontstaan door uitvoer van dit project. Het Recreatieschap draagt zowel financieel als met bestuurlijke inzet bij aan de uitvoering van VVP.

Tevens willen we in 2025, samen met de Provincie en de sector het Expertteam voor Horeca, dagrecreatie en groepen voortzetten. Dit team houdt de ondernemers een spiegel voor en ondersteunt hen om hun bedrijf toekomstbestendig te maken.

- **Gevraagd en ongevraagd (proactief) de deelnemende gemeenten ondersteunen**

Via bijeenkomsten en middels ons netwerk signaleren we beleidsvoornemens. Middels een aantal adviezen en onderzoeken (sociaal-economische impact rapportages / onderzoek lokale lasten / adviezen t.a.v. trends en ontwikkelingen) ondersteunen we onze gemeenten met kennis zodat dit de basis vormt voor te nemen besluiten binnen de gemeenten.

- **Gevraagd en ongevraagd (proactief) de ondernemers en het onderwijs ondersteunen**

De sector biedt verschillende carrièremogelijkheden, maar brengt ook de nodige uitdagingen met zich mee, zoals onregelmatige werktijden en seizoensgebonden werkgelegenheid. Daarnaast is de krapte op de arbeidsmarkt een structureel probleem.

We willen meedenken met vraagstukken zoals ‘hoe bind ik werknemers aan mijn bedrijf?’ en ‘het bevorderen van bijv. stageplaatsen’, ‘hoe zorgen we voor seizoensverlenging zodat arbeidskrachten langdurig kunnen worden aangetrokken’, ‘hoe zorgen we voor een goede aansluiting tussen scholing en werk’. Samen met het onderwijs en de sector houden we dit onderwerp op de agenda zowel bij de ondernemers als bij de politiek.

PERSPECTIEF DRENTHE 2030

Bovenstaande past binnen het ontwikkelde Perspectief Drenthe 2030. Ambitie van dit Perspectief is toerisme en recreatie te laten bijdragen aan de samenleving door van waarde te zijn voor bezoekers, bedrijven, bewoners én de bestemming Drenthe. Het doel toerisme en recreatie duurzaam te laten groeien met oog voor de balans tussen economie (bestedingen en banen), maatschappij (leefbaarheid, levendigheid en voorzieningenniveau) en omgeving (cultuur/erfgoed, natuur en landschap).

Dit komt tot uiting in de drie streefbeelden van het Perspectief op bestemming Drenthe 2030: (1) het versterken en uitdragen van trots op de Drentse cultuur en identiteit, (2) het benutten van de natuurlijke waarden om Drenthe te profileren als dé Oerprovincie van Nederland en (3) het creëren van een aantrekkelijke bestemming voor Drenten, ook met voorzieningen in de steden.

In **Ooststellingwerf** sluiten we aan bij de ambitie om de gemeente te positioneren als een Buitensport Walhalla, dat deel uit maakt van de bestemming 'Het Andere Friesland', zonder meren, wadden of elf steden maar met bos, heide en een rijke historie!

In 2024/2025 willen we graag het opgestelde Perspectief Drenthe 2030 herijken en bekijken of de uitgangspunten nog van toepassing zijn en het Perspectief aanpassen en aanscherpen zodat het aansluit bij de veranderende omgevingsfactoren.

FINANCIELE KADERS

Het Recreatieschap Drenthe werkt met een klein personeelsbestand (8,9 fte). Een deel van de werkzaamheden is projectgebonden. Indien het Recreatieschap voor de uitvoer hiervan extra menskracht nodig heeft, doet zij dit door middel van inhuur. Dus flexibele inhuur naast een vaste formatie.

Het Recreatieschap is gehuisvest in Dwingeloo. Hier delen we de huisvesting met Marketing Drenthe en het programma Vitale Vakantieparken (tot dec. 2024). Deze gecombineerde huisvesting heeft als voordeel dat de contacten gemakkelijk tot stand komen en wij elkaar snel weten te vinden.

INDEXERING

De begroting van het Recreatieschap wordt jaarlijks aangepast voor de stijging van lonen en prijzen. Op moment van opstellen van deze kadernota gaan we uit van het nu voorhanden zijnde inzicht en derhalve is het gebaseerd op aannames.

Basis van de opgestelde cijfers vormt de begroting 2024, aangevuld met indexering die afkomstig is uit de Macro Economische Verkenningen van het Centraal Planbureau (MEV 2024, versie aug. 2023) van het kerngegeven “Loonvoet Sector Overheid” en “Prijs materiële overheidsconsumptie”. Op basis hiervan wordt uitgegaan van een indexering van de begroting voor 2025 van 5,3% voor de salarislasten en 2% voor de overige lasten. Het werkelijke indexcijfer kan aanleiding zijn voor een begrotingswijziging gedurende het jaar.

WIJZIGINGEN

Het Recreatieschap heeft in het jaar 2020 gronden welke in erfpacht waren uitgegeven verkocht aan de erfpachters. Een deel van de winstopbrengst is in 2021 ontvangen en direct bestemd. Een deel van de opbrengst zal binnenkomen vanaf 2024 in (16) jaarlijkse termijnen Deze opbrengst hangt samen met de exploitatie van een windmolen op de verkochte locatie (dit is notarieel in de akte opgenomen). In de begroting wordt deze verwachte bate verantwoord in de post “buitengewone bate” ter grootte van € 13.500.

De afschrijvingskosten zijn verhoogd door de aanschaf van 1 bedrijfsauto ter vervanging van een afgeschreven bedrijfsauto.

We ramen geen renteopbrengsten gezien de fluctuaties van de rentevoet en de (subsidiabele) projecten.

We gaan uit van de bij de begroting 2024 gehanteerde cijfers. De begroting 2023 is aangevuld met een begrotingswijziging (t.a.v. de post “personeel”) van € 60.000 in 2023.

BIJLAGE I

BATEN EN LASTEN

BATEN			
Buitengewone bate (opbrengst Pottendijk)	13.500		
Overige opbrengsten*	21.200		
		34.700	
Bijdragen gemeenten in exploitatie	1.116.098		
Bijdragen gemeenten in stimuleringsfonds **	320.362		
		1.436.460	
			1.471.160
LASTEN			
Personeel***	738.150		
Huisvesting	70.400		
Onderhoud	72.500		
Overige uitgaven	21.170		
Uitgaven toeristische informatievoorziening ****	130.500		
Bestuur	630		
Bureau	101.600		
Afschrijvingen	8.700		
Projecten *	PM		
		1.143.650	
Lasten stimuleringsfonds **		320.362	
			1.464.012
Resultaat voor bestemming			-7.148
Onttrekking reserves *****			15.852
Toevoeging reserves *****			-23.000
Resultaat na bestemming			0

* onder overige opbrengsten vallen o.a. verkoopinkomsten van toeristische (route) kaarten.
** Recreatieschap Drenthe is penvoerder van het stimuleringsfonds. Bijdragen van gemeenten worden via het Recreatieschap ingezet ter ondersteuning en stimulans van ontwikkelingen in de sector. De hoogte van de bijdrage is de grens tot waar het Recreatieschap toezeggingen kan doen. De daad-werkelijke uitgaven kunnen over de jaargrens heenlopen (langlopende projecten). In de begroting wordt
echter niet de kasstroom getoond.
***De personele lasten zijn gebaseerd op de werkelijk te verwachten kosten. Uitbreiding werkzaamheden vangen we daar waar mogelijk op met inzet flexibele schil en/of vrijwilligers.

**** Onderdeel van deze post is het actueel houden van de database drenthe.nl; het Recreatieschap is eigenaar van de database.
***** Op basis van eerder genomen besluiten van het Algemeen Bestuur wordt € 23.000 toegevoegd aan de reserve Personele Inzet. Een bedrag van € 15.852 wordt, ook op basis van het Algemeen Bestuur besluit gebruik ter dekking van personele lasten.

BIJLAGE II

TOTALE BIJDRAGEN GEMEENTEN 2025

GEMEENTE	EXPLOITATIE-KOSTEN	BIJDRAGE STIMULERINGSFONDS	BIJDRAGE 2025	BIJDRAGE 2024
Aa en Hunze	80.463	52.801	133.264	120.558
Assen	77.867	18.384	96.251	92.671
Borger-Odoorn	83.058	46.232	129.290	123.576
Coevorden	96.036	38.708	134.745	126.526
De Wolden	70.081	18.222	88.303	84.993
Emmen	186.882	15.138	202.020	195.905
Hoogeveen	83.058	14.197	97.255	94.796
Meppel	41.529	14.617	56.146	54.921
Midden-Drenthe	103.823	25.021	128.844	127.009
Noordenveld	75.272	14.996	90.268	88.193
Ooststellingwerf	77.867	16.202	94.069	92.122
Tynaarlo	64.889	17.508	82.397	80.052
Westerveld	75.272	28.336	103.608	105.786
Totaal	1.116.098	320.362	1.436.460	1.387.107